

ตะแกรงน้ำ

Eriobotrya bengalensis (Roxb.) Hook.f.

ROSACEAE

ชื่อพื้นเมือง : จำปัดง,เซงเคง,ตะแกรงน้ำ,ปะองเทต,เมียด,สีเสียดน้ำ

ไม้ต้น ขนาดเล็กถึงกลาง ไม้ผลัดใบ เรือนยอดแน่น แตกกิ่งเจริญด้านข้าง มักมีหลายลำต้นจากโคน เปลือกสีน้ำตาลแดงถึงเทาเข้ม แตกไม่สม่ำเสมอ เป็นเกล็ดโดยมีช่องอากาศใหญ่ เปลือกในสีขาวหรือออกแดง เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มอย่างรวดเร็วเมื่อถูกเปลือก มีเส้นใย ใบ กว้าง 3-8 เซนติเมตร ยาว 8-18 เซนติเมตร พบน้อย กว้างได้ถึง 11 เซนติเมตร ยาวได้ถึง 30 เซนติเมตร รูปขอบขนานถึงไข่กลับแคบ หรือรูปใบหอกแกมรี ปลายทู่หรือเรียวแหลม โคนแคบ ขอบจักตื้นหรือจักหยาบ ใบอ่อนสีน้ำตาลแดง มีขนแน่นโดยเฉพาะ บนเส้นใบ แก่นเนื้อคล้ายหนัง สีเขียวเข้มเป็นมันด้านบน เกลี้ยงทั้งสองด้าน หรือมีขนสีน้ำตาลกระจายบน เส้นกลางใบด้านล่างใบ แก่สีแดงสด เส้นใบชัด 7-10 เส้น ตรงไปยังขอบใบเป็นซี่ฟัน เส้นใบย่อยเป็นชั้นบันได ก้านใบยาว 1.5-2.5(4) เซนติเมตร หูใบกว้างได้ถึง 1 มิลลิเมตร ยาวได้ถึง 4 มิลลิเมตร เล็ก เห็นไม่ชัด ร่วงเร็ว ดอก กลีบเลี้ยงรูปโคนกลับ ปลายแยกเป็นแฉกรูปสามเหลี่ยม 5 แฉก ยาว 2-3 มิลลิเมตร แฉกตั้งตรงหรือบานออก มีขนสีสนิมแน่นด้านบนนอก ติดทนจนเป็นผล กลีบดอก 5 กลีบ กว้างประมาณ 4 มิลลิเมตร ยาวประมาณ 5 มิลลิเมตร รูปไข่กว้างถึงไข่กลับ โคนคล้ายกัน ปลายกลม มักมีแฉง 2 แฉง เว้าเข้าใน บานออก ด้านนอกเกลี้ยง ด้านในมีขนเฉพาะที่โคน เกสรเพศผู้มีประมาณ 20 อัน ยาวประมาณ 4 มิลลิเมตร จานฐาน ดอกสีเหลืองสด แก่สีแดงเข้ม ริงไข่กึ่งใต้วงกลีบ (หรือใต้วงกลีบเมื่ออ่อน) มี 5 ช่อง ขนคล้ายขนแกะที่ปลาย ก้านเกสรเพศเมียมี 5(2-3) อัน ยาวประมาณ 2.5 มิลลิเมตร มีขนเชื่อมกันที่โคน ผล ขนาด 1.5-3 เซนติเมตร สีเขียวอมเทา แก่สีออกแดง ทรงรูปไข่ถึงรี หรือค่อนข้างทรงกลม ปลายมีกลีบเลี้ยงใหญ่ติดทน แก่ไม่แตก มีเนื้อและฉ่ำน้ำ มีผนังหุ้มเมล็ดบางอยู่ 1 อัน ภายในผนังมี 1(2) เมล็ด กลมใหญ่ พบบ่อยในป่าดิบ สูงได้ถึง 1,750 เมตร ส่วนมากบนป่าที่สูงในภาคใต้ แต่พบในป่าดิบที่ต่ำในภาคอื่นของไทย

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โจนอน ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z).-กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า
ภาพประกอบ : <http://www.fca16mr.com/webblog/blog.php?id=632>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้น ขนาดเล็ก ไม้ผลัดใบ สูง 5-10 เมตร เรือนยอดแน่น แตกกิ่งเจริญด้านข้าง มักมีหลายลำต้นจาก โคน เปลือก สีเทาเงิน ขรุขระ แตกไม่สม่ำเสมอ เป็นเกล็ด โดยมีช่องอากาศใหญ่ เปลือกในสีขาวหรือออกแดง เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มอย่างรวดเร็วเมื่อถูกเปลือก มีเส้นใย ใบ รูปขอบขนานถึงไข่กลับแคบหรือรูปใบหอกแกมรี ปลายทู่หรือเรียวแหลม โคนแคบ ใบอ่อนสีน้ำตาลแดง มีขนแน่นโดยเฉพาะบนเส้นใบ แก่นเนื้อ คล้ายหนัง สีเขียวเข้มเป็นมันด้านบน เกลี้ยงทั้งสองด้าน หรือมีขนสีน้ำตาลกระจายบนเส้นกลางใบด้านล่าง ใบแก่สีแดงสด เส้นใบชัด 7-10 เส้น ตรงไปยังขอบใบ เส้นใยย้อยเป็นชั้นบันได ก้านใบยาว 1.5-2.5 เซนติเมตร ใบยาว 12-21 เซนติเมตร หูใบกว้าง 1 เซนติเมตร ยาว 1.4 เซนติเมตร เหมือนใบขอบค่อนข้างจักซี่ฟัน ติดทน ดอกออกเป็น ช่อสั้น ยาวประมาณ 7 เซนติเมตร แผ่กิ่งด้านข้าง กว้าง 2.5 เซนติเมตร มีขนกำมะหยี่แน่น สีน้ำตาล ส้มกลับแผ่แต่ไม่ม้วนกลับ ปลายทู่หรือมน เกสรเพศเมียมี 2-3 อัน ผล 1.2-1.6 เซนติเมตร สีเขียวอมเทา แก่สีออกแดง ทรงรูปไข่ถึงรี หรือค่อนข้างกลม ปลายมีกลีบเลี้ยงใหญ่ ติดทน แก่ไม่แตก มีเนื้อและฉ่ำน้ำ มีผนังหุ้มเมล็ดบาง อยู่ 1 อัน ภายในมี 1(2) เมล็ด กลมใหญ่ พบน้อยตามริมฝั่ง แม่น้ำและช่องว่างในป่าดิบเดิม สูงประมาณ 500 เมตร อาจจะเป็นเพียงฟอร์มหนึ่งของ *E. bengalensis*

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, ไมออน, ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z), กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า.

ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตะโกสวน

Diospyros malabarica (Desr.) Kostel.

EBENACEAE

ไม้ต้น สูงถึง 18 เมตร ใบ รูปขอบขนานแกมรี พบข้างรูปไข่หรือรูปใบหอกกลับ กว้าง 3-8 เซนติเมตร ยาว 10-24 เซนติเมตร ปลายแหลมหรือหูก โคนหูกหรือกลม เนื้อคล้ายหนัง เกลี้ยง เส้นใบเล็ก 6-10 คู่ ห่างไม่เท่ากัน ทำมุมแหลมชัน โค้งและไปเชื่อมกันเป็นวงห่างจากขอบใบ ค่อนข้างนูน เส้นใบย่อยเป็นร่างแห เห็นไม่ชัด ก้านใบยาว 1-1.5 เซนติเมตร เกลี้ยง ดอกเพศผู้เป็นกลุ่มแน่นยาวถึง 0.5 เซนติเมตร ตามซอกใบบนๆหรือตามกิ่งที่ไม่มีใบ มี 3-9 ดอก ก้านดอกยาว 2 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงยาว 2-3 มิลลิเมตร ปลายจักลึกครึ่งกลีบเป็นแฉก 4(5) แฉก ไม่ซ้อนกัน มีขน กลีบดอกยาว 0.7-1.5 มิลลิเมตร สีเหลืองอ่อน โคนเป็นรูปคนโท ปลายจักลึกครึ่งกลีบเป็นแฉก 4(5) แฉก เกลี้ยง แต่มีแถบขนตรงกลางแฉกด้านนอก ด้านในเกลี้ยง เกสรเพศผู้ 24-48 อัน มีขนรังไข่เป็นหมัน มีขน ดอกเพศเมียเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.8-2.5 เซนติเมตร ออกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่ม 3-5 ดอก ตามซอกใบก้านดอกยาวถึง 0.5 เซนติเมตร มีขน กลีบเลี้ยงเหมือนในดอกเพศผู้แต่ใหญ่และจักลึกกว่า กลีบดอกยาว 1.5-2 เซนติเมตร รูปประจักษ์กว้าง คล้ายดอกเพศผู้ เกสรเพศผู้เป็นหมัน 8-12 อัน รังไข่มีขน ก้านเกสรเพศเมียมี 4-6 อัน ยอดเกสรเพศเมียมีหลายพู ผลขนาด 4-6 เซนติเมตร ก้านผลใหญ่ยาวถึง 1 เซนติเมตร กลม ปลายทั้งสองกลมและบวม เมื่ออ่อนมีขน แก่เกลี้ยง สีส้มสดถึงน้ำตาลแห้งเมื่อสุก เปลือกหนา ภายในมียาง มี 3-8 เมล็ด เอนโดสเปิร์ม ย่น กลีบเลี้ยงมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 3.5 เซนติเมตร จักเป็นแฉกครึ่งหนึ่งถึงสามส่วนสี่ของกลีบเป็นแฉกรูปสามเหลี่ยม 4(5) แฉก ขอบเป็นคลื่นหรือม้วน พับจีบ ขนแน่น พบในภาคใต้ 2 ไร่ใต้ Var. malabarica ตะโกสวน ใบแห้งด้านล่าง สีน้ำตาลอมเหลือง กลีบเลี้ยงมีขนสีอ่อนผลมีกลีบเลี้ยงโค้งกลับ Var.siamensis มะพลับทะเล ใบแห้งด้านล่าง สีน้ำตาลเข้ม กลีบเลี้ยงมีขนสีเข้ม ดอกเพศเมียและผลมีกลีบเลี้ยงตรง

ข้อมูลอ้างอิง: การ์ดเนอร์, ไชยอน พินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม - พิมพ์ครั้งที่ 1-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปท. 2558. 768 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตรกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตรกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้นเล็ก สูงได้ถึง 15 เมตร ลำต้นตะปุ่มตะป่ำ และคดงอ มักแตกกิ่งใกล้โคนต้น มีหนามมาก หนามมักแตกแขนง ยาวได้ถึง 10 เซนติเมตร ในต้นอ่อน ต้นแก่มักไม่มีหนาม เปลือก สีน้ำตาลอ่อนหรือสีน้ำตาลเทา เรียบ ถึงขรุขระแต่ไม่แตกเปลือกในสีเหลืองอ่อน ใบ กว้าง 4-9 เซนติเมตร ยาว 10-18 เซนติเมตร พบน้อยกว้างได้ถึง 3 เซนติเมตร ยาวได้ถึง 6.5 เซนติเมตร รูปร่างไข่ถึงใบหอกแกมขอบขนาน เรียวแหลมไปยังปลาย(ปลายสุดทู่) โคนรูปรีกว้างถึงกลม หรือกึ่ง รูปหัวใจ ขอบค่อนข้างจักหยาบ ปลายซี่เป็นต่อม ยอดอ่อนสีแดงมันถึงสีส้มออกน้ำตาล มีขนละเอียด ใบแก่สีเขียวเข้มและมันด้านบน ด้านล่างสีอ่อนกว่า มักมีขนอย่างน้อยมีเส้นใบทั้งสองด้าน พบน้อยที่เกลี้ยง เส้นกลาง ใบเป็นแอ่งต้นด้านบน เส้นใบ 5-9 คู่โค้ง ยาวไปถึงขอบใบ ฐานด้านบน เส้นใบย่อยค่อนข้างแน่น ฐานเล็กน้อย ก้านใบยาว 0.7-1.2 เซนติเมตร เป็นร่องด้านบน ดอก สีเหลืองออกเขียว ไม่มีกลิ่น แยกเพศอยู่ต่างต้น (พบน้อยที่เหมือนกับมีดอกสมบูรณ์เพศ 2-3 ดอกอยู่บนต้นดอกเพศเมีย) ออกเป็นช่อแน่น ไม่แตกแขนง ยาวได้ถึง 1 เซนติเมตร ที่โคนมีใบประดับเล็ก ยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร จักเป็นพู 8 พู เกสรเพศเมียจำนวนมาก ยาว 3-4 เซนติเมตร ก้านชูอับเรณูเกลี้ยง อับเรณูเล็ก สีเหลือง ดอกเพศผู้รูปช่อดอกยาว กลมค้อยาว ปลายมีวงของก้านเกสรเพศผู้ มี 4-6(8) ก้านแยกกันตั้งตรง ยอดเกสรเพศผู้จัก 2 พู ผล กว้าง 2-2.5 เซนติเมตร สีเขียวอ่อน สุกสีชมพูถึงแดงเข้มสีออกม่วง ทรงกลมถึงค่อนข้างแบน หรือรูปไข่กลับ เมื่อแห้ง มักเป็นร่องหรือสัน ปลายมีวงก้านเกสรเพศผู้เล็ก 4-8 ก้านคล้ายเป็นหมุด พบในป่าที่ต่ำที่ถูกทำลาย พบน้อยในป่าเดิม สูงถึง 1,000 เมตร จังหวัดกระบี่ นครศรีธรรมราช ตรัง สตูล สงขลา

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมอน ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : อนุรักษ์พันธุ์พืชสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (มหาชน), 2561. 880 หน้า
ภาพประกอบ : <https://florafaunaweb.nparks.gov.sg/special-pages/plant-detail.aspx?id=5182>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้น สูงได้ถึง 16 (30) เมตร เปลือกสีน้ำตาลอมส้ม อ่อนถึงสีน้ำตาลเข้ม เรียบหรือแตกเป็นแผ่น เปลือกในสีชมพู มีขีดสีเข้ม ใบ บางคล้ายกระดาษ มีต่อมไม่ชัดตามขอบใบ และตามเส้นข้างใบ ช่อดอกเพศผู้ยาว 0.6-1.8 เซนติเมตร ดอกขนาด 0.4-1 มิลลิเมตร เกสรเพศผู้สั้นกว่ากลีบเลี้ยงดอกเพศเมีย มีก้านดอกยาวไม่ถึง 0.5 มิลลิเมตร รังไข่ 2 ช่อง ผลขนาด 0.9-1.5 เซนติเมตร สีส้มสด เมื่ออ่อนโคนแคบ

ข้อมูลอ้างอิง: การ์ดเนอร์, ไชมอน ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z).-กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : ภาพถ่ายต้น : ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกทางธรรมชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพผล : <http://www.nationalherbarium.nl/ThaiEuph/ThaSpecies/ThAporosa.htm#Aporosa%20penangensis>

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกทางธรรมชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ตะเคียนแก้ว

Hopea sangal Korth.

DIPTEROCARPACEAE

ชื่อพื้นเมือง : ตะเคียนขน ตะเคียนเขา ตะเคียนทราย ตะเคียนไพร, ตะเคียนสามพอน ตะเคียนหมี หลันทัน

ไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ไม่ผลัดใบ มีพุ่มหน่อเมื่อแก่ ไม่มีรากค้ำยัน เปลือกสีน้ำตาลเข้ม แตกเป็นร่องตื้นหรือเป็นเกล็ดบางไม่เป็นระเบียบ มีหยดน้ำยางเล็กน้อยสีขาว ใบ รูปไข่ถึงรูปใบหอกแกมรี กว้าง 3-5 เซนติเมตร ยาว 6-12 เซนติเมตร ปลายเรียวแหลม โคนทู่หรือสอบกว้าง มักเบี้ยว ส่วนยอดเมื่ออ่อนมีขนละเอียดสีน้ำตาล ทอง ใบแก่เนื่อบาง เมื่อแห้งสีน้ำตาลอมเทาเข้ม มีขนกระจายอย่างน้อยพบขนบนเส้นใบ พบตุ่มใบมีขน เกือบตามซอกเส้นใบ เส้นกลางใบเล็กเรียว ค่อนข้างแบนด้านบน เส้นใบ 10-12 คู่ เล็กเรียวและโค้งเล็กน้อย ไม่มีเส้นแฉกระหว่างเส้นใบ เห็นชัดด้านล่าง เส้นใบย่อยเป็นชั้นบันไดแน่น จางทั้งสองด้าน ก้านใบ 0.5-1 เซนติเมตร มีขน กิ่งก้านเล็กเรียว แตกสาขามาก เกือบวันปลายยอด ดอก สีครีม ออกเป็นช่อแตก 1 ถึงหลายช่อ ยาวถึง 7 เซนติเมตร ที่ปลายยอดหรือที่ซอกใบบนๆ มีขนละเอียด กลีบเลี้ยงมีขนแน่น บางที่ต่อไปเกลี้ยง เชื่อมติดกัน ปลายแยกเป็นพู พูด้านนอก 2 พู รูปสามเหลี่ยมปลายแหลม พูด้านใน 3 พูกลม ปลายทู่ กลีบดอกรูปใบหอกแกมขอบขนาน ปลายรุ่งริ่งเล็กน้อย มีขนบนส่วนที่โผล่ออกมาจากตา เกสรเพศผู้ 10 อัน อับเรณูรูปขอบขนาน ปลายอับเรณูมีรังไข่เล็กเรียวยาวเท่าอับเรณู ก้านชูอับเรณูเล็กเรียว ปลายแหลม รังไข่รูปทรงกระบอกกว้างหรือรูปลัง มีขนที่ปลาย ก้านเกสรเพศเมียเรียวยาวสองส่วนสามของรังไข่ ผล ปีกยาว 2 ปีก กว้างถึง 1.5 เซนติเมตร ยาวถึง 7 เซนติเมตร รูปขอบขนานหรือรูปช้อน ปลายทู่ โคนหนา อีก 3 ปีกสั้น กว้างประมาณ 4 มิลลิเมตร ยาวประมาณ 7 มิลลิเมตร ปลายทู่ ตัวผลรูปไข่ ปลายสั้น มีขนกระจาย

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมอนด์, สมิทสัน, ก้องกานดา, ชยามฤต, ไม่ป่าภาคใต้, เล่ม - พิมพ์ครั้งที่ 1 - กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปท. 2558, 768 หน้า

ภาพประกอบ : ภาพผล : <http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Hopea0sangal0Korth>.

ภาพใบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ตะเคียนเขา (ตะเคียนรอก)

Hopea griffithii Kurz

DIPTEROCARPACEAE

ชื่อพื้นเมือง : ตะเคียนเขา มะตะกูดจิง ไสน

ไม้ต้น สูง 15-30 เมตร มีรากค้ำยัน ทุใบรูปแถบขนาดเล็ก ใบรูปไข่ถึงแกมรูปใบหอก ยาว 5-9 เซนติเมตร ปลาย ยาวคล้ายหาง เส้นแขนงใบแบบเส้นใบแฉม ข้างละ 9-10 เส้น ไม่มีตุ่มใบ ก้านใบยาว 0.8-1.5 เซนติเมตร ข้อดอกยาว ประมาณ 3 เซนติเมตร กลีบเลี้ยงรูปไข่ กว้างประมาณ 1.5 มิลลิเมตร ขอบมีขนครุย ดอกสีแดงเข้ม กลีบรูปใบหอก ยาว ประมาณ 4 มิลลิเมตร ด้านนอกและขอบกลีบมีขน เกสรเพศผู้ 15 อัน แกนอับเรณูมีรูยางค์ ยาว 2-3 เท่าของอับเรณู รังไข่และฐานก้านเกสรเพศเมียรูปรีประมิต ยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร ก้านเกสรเพศเมียเป็นแท่งสั้น กลีบเลี้ยงขยาย เป็นปีกสีแดง ปีกยาว ยาว 3-5 เซนติเมตร ปีกสั้นยาว 5-8 มิลลิเมตร ผลรูปไข่ ยาว 0.5-1 เซนติเมตร พบที่พม่า คาบสมุทรมลายู บอร์เนียว และภาคใต้ของไทยที่จังหวัดนครศรีธรรมราช พังงา ตรัง สตูล ขึ้นตามป่าดิบชื้นตามลำเขา ความสูงระดับต่ำ ๆ

ข้อมูลอ้างอิง : <http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Hopea0griffithii0Kurz>

ภาพประกอบ : ภาพและจำแนก : <http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Hopea0griffithii0Kurz>

ภาพใบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ตะเคียนเตี้ย

Shorea thorelii Pierre

DIPTEROCARPACEAE

ชื่อพื้นเมือง : เต็งตานี ชัน ชันตก ตานี ยางแกน ยางหมอก ยางหยวก ยางหิ้ง สะแบง

ไม้ต้น สูงถึง 30 เมตร ไม่ผลัดใบหรือ ผลัดใบแต่
ผลิใบใหม่ได้ในระยะสั้น กิ่งอ่อน ใบอ่อน และช่อดอก
มีขนนุ่ม ลำต้นเปลาตรง โคนต้นมักมีพูพอนดำ เปลือกสี
น้ำตาลอมแดง แตกเป็นสะเก็ดห้อยย้อยลง เปลือกในสี
เหลืองอ่อน กิ่งอ่อน มีขนนุ่ม หูใบโค้งเป็นรูปเคียวและ
มีขนนุ่ม ใบ เดี่ยว เรียงสลับ แผ่นใบรูปขอบขนาน
หรือรูปรีแกมรูปขอบขนาน และบางที เป็นรูปขอบ
ขนานแคบ กว้าง 4-5 เซนติเมตร ยาว 7-15 เซนติเมตร
ปลายใบเรียวแหลม โคนใบมน ผิวใบเกลี้ยง ด้านบนสี
น้ำตาลแดง เมื่อแห้ง เส้นแขนงใบ 12-15 คู่ ก้านใบยาว
1.5-2 เซนติเมตร ดอก เล็ก สีเหลืองอ่อน ออกเป็นช่อ
ตามง่ามใบและปลายกิ่ง ผล รูปไข่ ปลายแหลม กว้าง
0.8-1 เซนติเมตร ยาว 1-1.4 เซนติเมตร มีขนนุ่ม มีปีก
ใหญ่และยาว 3 ปีก ปีกเล็กและสั้น 2 ปีก ตะเคียนเตี้ย
มีการกระจายพันธุ์ตามธรรมชาติในป่าดิบแล้งใกล้
แหล่งน้ำที่ความสูงจากระดับทะเลปานกลาง 350-850
เมตร ในต่างประเทศพบที่พม่า ลาว กัมพูชาและ
เวียดนาม ออกดอก เป็นผลเดือนมกราคม-พฤษภาคม

ข้อมูลอ้างอิง : http://www.dnp.go.th/Pattani_botany

ภาพประกอบ : ภาพบน : http://www.dnp.go.th/Pattani_botany

ภาพล่างซ้าย-ขวา : ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ตะเคียนทอง

Hopea odorata Roxb.

DIPTEROCARPACEAE

ชื่อพื้นเมือง : กะกั โกกั แคน จะเคียน จีองา จูเค้ โซเก ตะเคียน ตะเคียนทอง ตะเคียนใหญ่ ไพร

ไม้ต้น สูงได้ถึง 40 เมตร มีขนสั้นนุ่มตามกิ่งอ่อน หูใบ
ข้อดอก และกลีบเลี้ยง ใบรูปขอบขนานหรือรูปใบหอก
แกมรูปไข่กลับ หรือโค้งเล็กน้อย ยาว 5-14 เซนติเมตร
โคน เบี้ยว เส้นแขนงใบข้างละ 8-12 เส้น มักมีตุ่มใบ
เป็นรู เกือบทั้ง ก้านใบยาว 1-1.5 เซนติเมตร ข้อดอกยาว
3-10 เซนติเมตร ช่อย่อยมี 4-10 ดอก กลีบเลี้ยงรูปไข่
ยาว 1-3 มิลลิเมตร ดอกสีครีมอมเหลือง กลีบรูปรีหรือ
รูปขอบขนาน ยาว 2-3 มิลลิเมตร ขอบเป็นชายครุย
เกสรเพศผู้ 15 อัน รยางค์ ยาวเท่า ๆ อับเรณู รังไข่และ
ฐานก้านเกสรเพศเมียรูป ไข่ ยาวประมาณ 2 มิลลิเมตร
ก้านเกสรเพศเมียสั้น กลีบเลี้ยงขยายเป็นปีก มีขนสั้น
นุ่มประปราย ปีกยาว ยาว 3-6 เซนติเมตร ปีกสั้นยาว
5-7 มิลลิเมตร ผลรูปไข่กว้าง เส้นผ่าน ศูนย์กลาง 6-8
มิลลิเมตร มีขุยเกล็ด พบที่อินเดีย บังกลาเทศ พม่า
อินโดจีน และคาบสมุทรมลายู ในไทยพบทุกภาค
ขึ้นตามป่าดิบแล้ง ป่าดิบชื้น หรือริมลำธารในป่า
เบญจพรรณ ความสูงถึงประมาณ 900 เมตร เนื้อไม้มี
สีเข้มเมื่อโดนอากาศ นิยมใช้ชุดเรือ เปลือกเคี้ยวแก้
ปวดฟัน

ข้อมูลอ้างอิง : <http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Hopea0odorata0Roxb.>
ภาพประกอบ : <http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Hopea0odorata0Roxb.>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ตะเคียนรากใบใหญ่

Hopea latifolia Symington

DIPTEROCARPACEAE

ไม้ต้นขนาดกลาง ลำต้นสูงเรียว เส้นผ่านศูนย์กลางถึง 100 เซนติเมตร แต่ส่วนมากจะเล็กกว่านี้ มีรากค้ำยัน เล็กแข็งและพุกอน เปลือกสีน้ำตาลอมเทาถึงน้ำตาลเข้ม บางเรียบหรือแตกไม่เป็นระเบียบ เปลือกในสีน้ำตาลอมเหลืองอ่อน มีแต้มออกสีชมพู มีน้ำยาง ใบ รูปไข่ถึงรูปไข่กว้าง กว้าง 4-5.5 เซนติเมตร ยาว 8-10 เซนติเมตร โคนเบี้ยว เส้นใบ 10 คู่ ใบแก่คล้ายหนังบาง ด้านบนสีเขียวเข้ม เกือบดำ ด้านล่างมีขน มีขนสั้นหรือตุ่มใบคล้ายเป็นรู เส้นกลางใบค่อนข้างนูนทั้งสองด้าน ดอก เล็กสีครีมออกตามง่ามใบ ดอกเป็นช่อ ยาวถึง 4 เซนติเมตร กลีบดอก รูปไข่ ปลายหุบ อับเรณูกลม มีรยางค์ยาวเท่าอับเรณู รังไข่รูปแจกัน เกสรเพศผู้ 15 อัน ปลายมีอับเรณู ก้านเกสรเพศเมียเรียว กลีบเลี้ยงมีขนนุ่มด้านนอก ด้านในเกลี้ยง พูนอก 2 พู รูปไข่ ปลายเรียวแหลมไม่มีสัน พูใน 3 พู ปลายหุบ ผล ปีกยาว 2 ปีก ปลายปีกหุบ แก่สีแดงอ่อนขึ้น ปีกกว้างถึง 1.4 เซนติเมตร ยาวถึง 6 เซนติเมตร พบในป่าดิบสมบูรณ์ สูง 100-400 เมตร จังหวัดยะลา

ข้อมูลอ้างอิง : ไซมอน การ์ดเนอร์ พินดา สิทธิสุนทร กองการค้า ชามแดน ไม้ป่าภาคใต้ – พิมพ์ครั้งที่ 1. – กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ. 2558. 768 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวนวัฒนกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวนวัฒนกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

